

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เชียงใหม่และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นครราชสีมา และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนและมวลประชากรมวลที่ได้รับจากโครงการดังกล่าว ตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ด้านความสามารถทางวิชาการที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา ด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงานของนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานของนักศึกษาด้านวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษาและด้านการประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา

5.1 สรุปผลการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ นักศึกษา สาขาช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เชียงใหม่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นครราชสีมาจำนวน 27 คน เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก จำนวน 18 คนและผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ ที่ทำการสอนภายในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เชียงใหม่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี นครราชสีมา จำนวน 18 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบรายงานผลการนิเทศติดตามนักศึกษาฝึกงาน โดยครูนิเทศก์เป็นผู้ประเมิน และแบบสอบถาม จำนวน 3 ชุด ชุดที่ 1 แบบสอบถามนักศึกษา โดยมี 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษา ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกงาน ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา ในสถานประกอบการ ชุดที่ 2 แบบสอบถามเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก โดยมี 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ ชุดที่ 3 แบบสอบถามผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ โดยมี 3 ตอน ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษา ตอนที่ 3

สอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ เกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาในสถานประกอบการ

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการแจกแบบสอบถามให้นักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลเกษตร ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่ และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา 27 คน จำนวน 27 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 27 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 แบบสอบถามเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก 18 คน จำนวน 18 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 18 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และแบบสอบถามผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ 18 คน จำนวน 18 ชุด ได้รับคืนทั้งหมด 18 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ จากแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด แต่ละตอนทำการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์โดยทำการหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์เป็นรายชื่อ รายด้าน โดยทำการหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 นำเสนอโดยการสรุป บรรยาย และวิเคราะห์ผล

ผลของการติดตามผลการฝึกงานของนักศึกษาระบบ ทวิภาคี และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด สามารถนำมาสรุปผลได้ดังนี้

ผลการติดตามการฝึกงานของนักศึกษาระบบทวิภาคี สาขาวิชาช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) จากครูนิเทศก์ พบว่า การฝึกงานนั้นมีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะสามารถฝึกฝนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติงานด้วยเครื่องมือและวัสดุอุปกรณ์ในการทำงานจริงในสถานประกอบการ อีกทั้งยังได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมของการทำงานจริง เพื่อเป็นประสบการณ์ในการเตรียมความพร้อมให้เกิดความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพตามที่ตนได้ศึกษามา นักศึกษาสามารถเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เรียนรู้ส่วนต่างๆ งานด้านอื่นๆ ที่ทางสถานประกอบการมอบหมายให้ปฏิบัติได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังได้รับคำชมเชยจากสถานประกอบการเป็นอย่างดี นักศึกษามีความประพฤติดี มีความรับผิดชอบ ตั้งใจทำงาน มีการออกบริการนอกสถานที่และช่วงเวลาที่ทำการ ไปนิเทศนักศึกษา ทางสถานประกอบการมีงานซ่อมมากเนื่องจากเป็นช่วงเตรียมเพาะปลูก บางครั้งมีการทำงานในเวลากลางคืน โดยมีการจ่ายค่าเงินล่วงเวลาให้ มีการทำงานตามรูปแบบบริษัท มีการเซ็นชื่อก่อนทำงานและหลังเลิกงานและยังพบปัญหาเรื่องการใช้ภาษากับเพื่อนร่วมงานและชาวบ้าน เนื่องจากชาวบ้านเป็นคนอีสาน ทำให้นักศึกษาฝึกงานฟังภาษาท้องถิ่นไม่รู้เรื่องเท่าที่ควร

5.1.1 ข้อมูลแบบสอบถามของนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายและมีวุฒิ การศึกษาเดิมส่วนใหญ่จบการศึกษามาจากในระดับ ปวช. ส่วนเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนออกฝึกงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 2.50 - 3.49 ซึ่งสาเหตุที่เลือกเรียนสาขาช่างกลเกษตรส่วนใหญ่เลือกเพราะเรียนจบแล้วมีงานทำทันทีและสาเหตุที่เลือกฝึกงานในสถานประกอบการแห่งนี้ ส่วนใหญ่เลือกเอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการดังกล่าว

ด้านที่ 1 ความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึกงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ความรู้ วิชาการที่ได้รับจากการฝึก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ความรู้ แนวคิดใหม่ที่ได้รับ จากการฝึกงาน ความรู้ในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในหน่วยงาน ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับ วิชาชีพของนักศึกษา ส่วนระดับปานกลาง มี 1 ข้อ คือ ความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์และความคิดเห็นโดยรวมของนักศึกษาในด้านความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 ทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า ทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ความสามารถในการเรียนรู้งาน ความถูกต้องของงานและความละเอียด ประณีต ปฏิบัติงานอย่างมี ลำดับ ขั้นตอน ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การพูด และการเขียนและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ในการทำงาน และความคิดเห็นโดยรวมของนักศึกษาในด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการ ฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 คุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงาน นักศึกษามีความคิดเห็นว่า บุคคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของสถานประกอบการ ส่วนในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ ความมีวินัย มุ่งมั่น และทุ่มเทในการฝึกงานและตรงต่อเวลา ความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในการฝึกงาน และมีความตั้งใจและสนใจงานอยู่เสมอและความคิดเห็น โดยรวมของนักศึกษาในด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา นักศึกษามีความคิดเห็น ว่า วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ ตามลำดับ ดังนี้ ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ในการแก้ไขปัญหา แก้ไขปัญหาโดยหาข้อมูลประกอบการ ตัดสินใจ วิเคราะห์ปัญหาก่อนลงมือปฏิบัติ และการใช้วาจาสุภาพกับผู้ร่วมงาน และความคิดเห็น โดยรวมของนักศึกษาในด้านวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 5 การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ ระยะเวลาในการฝึกงานในสถานประกอบการ ส่วนในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ การประเมินผลตรงตามศักยภาพของนักศึกษา การประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้และความยุติธรรมในการประเมินผลการฝึกงานและความคิดเห็น โดยรวมของนักศึกษาในด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่างๆ ทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาช่างกลเกษตร ในสถานประกอบการ โดยสรุป

1. สถานประกอบการให้ความรู้เป็นอย่างดีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
2. รุ่นพี่ที่มีความเป็นกันเองและมีน้ำใจ ช่วยสอนงานเป็นอย่างดี
3. อยากให้เปิดโอกาสนักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติงานซ่อมมากขึ้น เพื่อจะได้มีความมั่นใจในการทำงานและกล้าที่จะปฏิบัติงานจริง
4. ได้ปฏิบัติงานซ่อมเฉพาะชิ้นส่วนภายนอกทั่วไปของรถเท่านั้น
5. หากทางสถานประกอบการมีการจัดอบรมภายในให้กับทีมช่างอยากให้นักศึกษาฝึกงานได้เข้ารับการอบรมร่วมกันเพื่อเป็นการเพิ่มทักษะและความรู้
6. ควรมีการเน้นย้ำให้ครูฝึกทำการสอนนักศึกษาฝึกงานอย่างเต็มที่และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติงานเองโดยมีครูฝึกคอยกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด
7. อยากให้ช่วยพิจารณาค่าเบี้ยเลี้ยง ขอให้มีการปรับเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน
8. สถานประกอบการแต่ละแห่ง ควรรับนักศึกษาฝึกงานไม่เกิน 4-5 คน หากเปิดรับจำนวนมากเกินไป จะทำให้นักศึกษาฝึกงานได้รับความรู้ไม่ทั่วถึง
9. ขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน กลัวถูกตำหนิ กลัวถูกลงโทษ หากปฏิบัติงานผิดพลาด

5.1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก ผลการศึกษาพบว่า เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับหัวหน้างาน/ผู้จัดการแผนก อายุส่วนใหญ่อยู่ประมาณ 30 - 39 ปี และประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก เกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากโครงการดังกล่าว

ด้านที่ 1 ความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึก เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก มีความคิดเห็นว่า ความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ความรู้ในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในหน่วยงาน ความรู้แนวคิดใหม่ที่ได้รับ จากการฝึกงาน ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพของนักศึกษา ส่วนระดับปานกลาง มี 1 ข้อ คือ ความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และความคิดเห็นโดยรวมของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกในด้านความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึกอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 ทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก มีความคิดเห็นว่า ทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างมีลำดับ ขั้นตอน ความสามารถในการเรียนรู้งาน ความถูกต้องของงานและความละเอียด ประณีตและทักษะในการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การพูด และการเขียน และความคิดเห็นโดยรวมของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกในด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 บุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงาน เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกมีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ ส่วนในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ มีความตั้งใจและสนใจงานอยู่เสมอ ความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบในการฝึกงานและความมีวินัย มุ่งมั่นและทุ่มเทในการฝึกงานและตรงต่อเวลา และความคิดเห็นโดยรวมของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกในด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 4 วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกมีความคิดเห็นว่า วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มี 2 ข้อ คือ การใช้วาจาสุภาพกับผู้ร่วมงาน และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการแก้ไขปัญหา และอีก 2 ข้อ อยู่ในระดับมากตามลำดับดังนี้ วิเคราะห์ปัญหาก่อนลงมือปฏิบัติ และแก้ไขปัญหาโดยหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจและความคิดเห็นโดยรวมของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกในด้านวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 5 การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก มีความคิดเห็นว่า การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา อยู่ในระดับมาก มี 4 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ ระยะเวลาในการฝึกงานในสถานประกอบการ ความยุติธรรมในการประเมินผลการฝึกงาน การประเมินผลตรงตามศักยภาพของนักศึกษาและการประเมินผลครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหา รายวิชาที่กำหนดไว้และความคิดเห็นโดยรวมของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกในด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ทั่วไปเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาช่างกลเกษตร ในสถานประกอบการ โดยสรุป

1. นักศึกษามีความตั้งใจในการทำงาน ทำงานได้ดี ถูกต้องตามคำสั่งที่ได้รับมอบหมาย
2. นักศึกษามีความกระตือรือร้น และมีความรับผิดชอบมากขึ้นกว่าเดิม
3. นักศึกษาทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด
4. เชื่อฟังคำสั่งของหัวหน้างานและผู้บังคับบัญชาเป็นอย่างดี
5. นักศึกษามีความต้องการที่จะฝึกงานในสถานที่ที่ใกล้บ้านของตนเองมากที่สุด โดยมีเหตุผลของครอบครัวเป็นปัจจัยพื้นฐาน ในขณะที่สถานประกอบการต้องการฝึกอบรมเพื่อรับนักศึกษามาเป็นพนักงานในอนาคต
6. สภาวะทางเศรษฐกิจเป็นตัวแปรสำคัญ หากเศรษฐกิจดี ปริมาณงานเยอะ การฝึกงานในสถานประกอบการจะได้รับประสบการณ์จากการทำงานที่แท้จริง
7. นักศึกษาฝึกงานยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเครื่องมือช่างบางชนิด

5.1.3 ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับครู อาจารย์ผู้สอนและอายุส่วนใหญ่อยู่ประมาณ 50 ปีขึ้นไป ส่วนประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูนิเทศ-อาจารย์ เกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากโครงการดังกล่าว

ด้านที่ 1 ความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึกงาน ผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า ความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึก อยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ ความรู้ในการใช้เครื่องมืออุปกรณ์ในหน่วยงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ความรู้แนวคิดใหม่ที่ได้รับจากการฝึกงาน ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับวิชาชีพของนักศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการใช้คอมพิวเตอร์ และความคิดเห็นโดยรวมของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ในด้านความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึกอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 2 ทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน ผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า ทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ ปฏิบัติงานอย่างมีลำดับ ขั้นตอน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ความสามารถในการเรียนรู้งาน ความถูกต้องของงานและความละเอียด ประณีต ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานและ

ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การพูด และการเขียน และความคิดเห็นโดยรวมของผู้บริหาร ครู ศึกษานิเทศก์-อาจารย์ในด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 3 บุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงาน ผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า บุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้คือ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ ความกระตือรือร้นและความรับผิดชอบ ในการฝึกงาน ความมีวินัย มุ่งมั่นและทุ่มเทในการฝึกงานและตรงต่อเวลา และมีความตั้งใจและสนใจ งานอยู่เสมอ และความคิดเห็น โดยรวมของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ในด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงาน อยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านที่ 4 วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา ผู้บริหาร ครูนิเทศก์- อาจารย์ มีความคิดเห็นว่า วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด มี 1 ข้อ คือ การใช้วาจาสุภาพกับผู้ร่วมงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ ขอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นในการแก้ไขปัญหา วิเคราะห์ปัญหาก่อนลงมือปฏิบัติและแก้ไขปัญหาโดยหาข้อมูล ประกอบการตัดสินใจและความคิดเห็น โดยรวมของนักศึกษาในด้านวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะ ฝึกงานของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ อยู่ในระดับมาก

ด้านที่ 5 การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา ผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความ คิดเห็นว่า การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด มี 3 ข้อ ตามลำดับดังนี้ คือ การประเมินผลตรงตามศักยภาพของนักศึกษา ระยะเวลาในการฝึกงานในสถานประกอบการ และ ความยุติธรรมในการประเมินผลการฝึกงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากมี 1 ข้อ คือ การประเมินผล ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ และความคิดเห็นโดยรวมของผู้บริหาร ครูนิเทศก์- อาจารย์ในด้านบุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากการฝึกงานอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของเจ้าของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ แสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะต่างๆ ทัวไปเกี่ยวกับการฝึกงานของนักศึกษาช่างกลเกษตร ในสถานประกอบการ โดยสรุป

1. นักศึกษาได้รับความรู้ ได้ทักษะอาชีพจากการทำงานจริงจากสถานประกอบการ
2. หลังจากนักศึกษาฝึกงานเสร็จก็จะมีความรู้ ความสามารถพร้อมที่จะออกไปทำงาน เป็นประโยชน์ทั้งนักศึกษาและสถานประกอบการ
3. สถานประกอบการ แต่ละแห่ง แต่ละจังหวัด มีปริมาณงานและบริบทในการทำงานที่แตกต่างกันค่อนข้างมาก ทำให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกัน
4. เสริมสร้างบุคลิกภาพด้านการพูด มีทักษะในการติดต่อสื่อสารที่ชัดเจนขึ้น
5. นักศึกษาควรจะศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรก่อนออกไปฝึกงาน

6. หลังจากฝึกงาน สถานประกอบการควรออกใบรับรองการฝึกงานให้กับนักศึกษาที่ผ่านการประเมินเรียบร้อยแล้ว
7. นักศึกษาต้องมีเป้าหมายในการฝึกงาน
8. สถานประกอบการต้องให้ความรู้และฝึกทักษะกับนักศึกษาให้ครอบคลุม
9. ควรมีการประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อทำการนิเทศการฝึกงานและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
10. ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการฝึกงานไปในแผนกต่างๆ เพื่อให้เกิดทักษะการปฏิบัติงานที่หลากหลาย
11. ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์หรือตามที่เห็นเหมาะสม)
12. การเข้านิเทศติดตามของครู จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของนักศึกษาหรือการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการ
13. การฝึกงานเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษามาก ดังนั้นการคัดเลือกนักศึกษาเข้าร่วมโครงการเรียนแบบระบบทวิภาคี ต้องพิจารณาคคุณสมบัติอันพึงประสงค์ เรื่องของความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา ขยันและอดทน

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาข้อมูลของนักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกและผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ จากข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลในแต่ละด้านและข้อมูลแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ผู้ศึกษาได้ทราบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ข้อมูลเบื้องต้นของนักศึกษา จำนวน 27 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ส่วนวุฒิการศึกษาเดิม จบการศึกษามาจากระดับ ปวช. ส่วนเกรดเฉลี่ยสะสมก่อนออกฝึกงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 2.50 - 3.49 และสาเหตุที่เลือกเรียนสาขาช่างกลเกษตรส่วนใหญ่เลือกเพราะเรียนจบแล้วมีงานทำทันที สาเหตุที่เลือกฝึกงานในสถานประกอบการแห่งนี้ ส่วนใหญ่เพราะเลือกเอง ข้อมูลเบื้องต้นของเจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก จำนวน 18 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับหัวหน้างาน/ผู้จัดการแผนก มีอายุส่วนใหญ่อยู่ประมาณ 30 - 39 ปี และส่วนประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 6 - 10 ปี และข้อมูลเบื้องต้นของผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ตำแหน่งส่วนใหญ่อยู่ในระดับครู อาจารย์ผู้สอน อายุส่วนใหญ่อยู่ประมาณ 50 ปีขึ้นไป ส่วนประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 10 ปีขึ้นไป

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก และผู้บริหารครูนิเทศก์-อาจารย์ เกี่ยวกับมวลประสบการณ์ที่นักศึกษาได้รับจากโครงการดังกล่าว เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 ความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึกงาน นักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึกและผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความเห็นว่า ความรู้วิชาการที่ได้รับจากการฝึกงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของความรู้ในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ในหน่วยงาน ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารของกองวิจัยการศึกษา กรมวิชาการ (2540, หน้า 16-18) ได้กล่าวถึงความสามารถทางวิชาการว่า ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในอนาคต ต้องประกอบด้วย ทักษะการเรียนรู้ซึ่งเป็นการแสวงหาความรู้ที่หลากหลายด้วยวิธีการต่างๆ มีการรวบรวมข้อมูล เข้าใจทำให้วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลซึ่งจะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่

ด้านที่ 2 ด้านทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงาน นักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก และผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความเห็นว่า โดยภาพรวมว่าทักษะและวิธีปฏิบัติงานที่ได้รับจากการฝึกงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ กรมอาชีวศึกษา (2541, หน้า 10) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดอาชีวศึกษาต้องเปิดโอกาสให้นักเรียน นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงาน ได้ใช้เครื่องมือ เครื่องจักรอย่างแท้จริง ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างทักษะและเจตคติที่ดีในการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่า มีอยู่ 1 ประเด็น ที่ผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความคิดอยู่ในระดับมากที่สุดในเรื่องของการปฏิบัติงานอย่างมีลำดับ ขั้นตอน ซึ่งตรงกับ เจนธรรม นำกระบวนยุทธ (2539, หน้า 85-86) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความสามารถในการทำงานจะต้องมีลักษณะที่สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ มีความขยันปรารณาในการทำงาน มีความละเอียดและบรรจง และสามารถทำงานได้ตามแบบและหลักการ ซึ่งบุคคลที่จะปฏิบัติงานได้ดีนั้นต้องมีความรู้หลักปฏิบัติด้วย จะเอาแต่วิชาการอย่างเดียวไม่ได้ และจะต้องนำไปใช้ให้ถูกต้อง ก็จะทำให้บุคคลนั้นเป็นเลิศทางวิชาการ

ด้านที่ 3 บุคลิกภาพคุณลักษณะส่วนตัวหลังจากฝึกงาน นักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก มีความคิดเห็น โดยภาพรวมเหมือนกันว่าอยู่ในระดับมาก ส่วนผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดอาจเป็นเพราะเนื่องจากครูนิเทศก์-อาจารย์เคยสอน และเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษาจึงมีความคุ้นเคย และรู้ถึงพฤติกรรมของนักศึกษา เลยทำให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในตัวของนักศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ชม ภูมิภาค (2528) ที่ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะส่วนตัวของบุคคล ว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ คือนักศึกษาที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ มีความมีวินัย มุ่งมั่นและทุ่มเทในการฝึกงานและตรงต่อเวลา เป็นการปรับตัวให้เข้ากับหน่วยงาน อันเป็นคุณสมบัติที่ดี ที่ทุกคนต้องการ

ด้านที่ 4 วิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นขณะฝึกงานของนักศึกษา นักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก มีความคิดเห็น โดยภาพรวมเหมือนกันว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกองวิจัยการศึกษา กรม

วิชาการ (2540) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน ในประเด็นของการมีทักษะการจัดการจะเป็นกระบวนการในการทำงานให้สำเร็จได้ ในส่วนของทักษะจะส่งเสริมประสิทธิภาพในการจัดการพฤติกรรมที่แสดงออก ได้แก่ การเลือกใช้วิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมและสามารถปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์

ด้านที่ 5 การประเมินผลการฝึกงานของนักศึกษา นักศึกษา เจ้าของสถานประกอบการ ครูฝึก ผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ มีความคิดเห็น โดยภาพรวมเหมือนกันว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับกรมอาชีวศึกษา (2541, หน้า 11-14) ได้กล่าวไว้ว่า นักเรียน นักศึกษาที่ออกฝึกงานในสถานประกอบการ จะต้องผ่านการประเมินผลการฝึกงานของสถานประกอบการ และควรมีการประเมินผลครอบคลุมตามจุดประสงค์และเนื้อหารายวิชาที่กำหนดไว้

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 การนำผลการศึกษาไปใช้

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาจากประชากรที่เป็นนักศึกษาฝึกงาน เจ้าของสถานประกอบการครูฝึกที่นักศึกษาฝึกงานและผู้บริหาร ครูนิเทศก์-อาจารย์ ของนักศึกษาฝึกงาน ซึ่งจากการศึกษาทำให้ทราบประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1. สถานประกอบการแต่ละแห่ง ควรรับนักศึกษาฝึกงานไม่เกิน 4-5 คน หากเปิดรับจำนวนมากเกินไป จะทำให้นักศึกษาฝึกงานได้รับความรู้ไม่ทั่วถึง
2. ควรมีการเน้นย้ำให้ครูฝึกทำการสอนนักศึกษาฝึกงานอย่างเต็มที่และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ลงมือปฏิบัติงานเอง โดยมีครูฝึกคอยกำกับ ดูแลอย่างใกล้ชิด
3. นักศึกษามีความต้องการที่จะฝึกงานในสถานที่ที่ใกล้บ้านของตนเองมากที่สุด โดยมีเหตุผลของครอบครัวเป็นปัจจัยพื้นฐาน ในขณะที่สถานประกอบการต้องการฝึกอบรมเพื่อรับนักศึกษามาเป็นพนักงานในอนาคต
4. นักศึกษาควรจะศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรก่อนออกไปฝึกงาน
5. ควรมีการประสานงานกับสถานประกอบการ เพื่อทำการนิเทศการฝึกงานและติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ
6. ควรมีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนการฝึกงานไปในแผนกต่างๆ เพื่อให้เกิดทักษะการปฏิบัติงานที่หลากหลาย
7. ควรมีการรายงานผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ (ทุกสัปดาห์หรือตามที่เห็นเหมาะสม)
8. การเข้านิเทศติดตามของครู จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือนักศึกษาหรือการดำเนินธุรกิจของสถานประกอบการ

5.3.2 การศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการติดตามผลการฝึกงานของนักศึกษาฝึกงานระบบทวิภาคี สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องช่างกลเกษตร ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น
2. ควรทำศึกษาเปรียบเทียบผลในการจัดฝึกงานของนักศึกษาในแต่ละแผนกที่นักศึกษาฝึกงานอยู่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้นในการจัดการฝึกงาน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved